

колірних відносин картини. Мета підмальовка – найбільш точно відобразити основну складову – півтон, на якому тримається вся тонально- колористична система голландського твору.

Пропонуючи студентам в якості вдосконалення живописної майстерності реалістичного живопису копії картин голландських художників XVII століття слід відбирати твори де чітко прослідковується типова технологічна і методична складова написання. Також якість репродукції, з якої виконується копія, має бути високої якості (бажано цифровий варіант). Матеріали, як полотно, ґрунт, фарби, пензлики та ін. потрібно використовувати максимально наближеними до оригіналу. Після лекційного ознайомлення з темою, всю роботу в матеріалі, студенти виконують в відповідності до описаної методики ведення художньої роботи голландськими митцями.

Вивчення такого підходу до виконання завдань спеціальності «Живопис» студенти охоплюють ширший діапазон засобів формуючих фахову підготовку майбутніх спеціалістів в галузі мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Маркина Т. Копирки с выставки [Електронний ресурс] / Татьяна Маркина // [kommersant.ru](http://kommersant.ru/doc/351334). – 1911. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.kommersant.ru/doc/351334>.
2. Максимова Т.В., Писарева С.А., Филимонова М.Н. Исследование картины голландского художника XVII в. Яна Викторса «Благословение Иакова» собрания Курской областной картинной галереи // Художественное наследие ВНИИ реставрации, вып. 14. 1991. С. 28–34.
3. Максимова Т.В. К вопросу о технике живописи голландских мастеров XVII века [Електронний ресурс] / Т.В. Максимова // Российский научно-исследовательский институт культурного и природного наследия, Москва – Режим доступу до ресурсу : <http://art-lab.com.ua/index.php/en/2010-04-13-10-48-45/296--vii->.
4. Gifford M.E. Jan van Goyen and the practice of Naturalistic Lanfscapе. The American Institute for conservation of Historic and Artistis works. Baltimore, Maryland, 25–29 May 1983.
5. Wetering E. van de. Op. cit. P. 22.
6. Максимова Т.В. Проблемы реставрации произведений голландских живописцев XVII в. // Творчество № 12. 1988. С. 22–24.
7. Г.М. Федорова Г.В. Саратовский государственный художественный музей им. А.Н. Радищева. Альбом. 1984.
8. Кузнецов Ю.И., Линник И.В. Голландская живопись в музеях Советского Союза. Л., 1984. Ил. 135–136.

Жалій Р.В.

старший викладач,

*Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка*

ФОРМУВАННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ ВНЗ ЗАСОБАМИ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ

Сьогодні посилена увага викладачів фізичного виховання звертається на формування валеологічної компетентності молоді. Мода на довершені форми та психологічну й фізичну гармонію поширюється на різні вікові групи населення, але у молодіжному середовищі це має свою специфіку. Здоровий спосіб життя як

стиль, вимога сучасності й внутрішня потреба є результатом комплексних засобів фізичного виховання, одним із яких є туризм.

У статті ми простежимо процес формування валеологічної компетентності студентів технічних ВНЗ засобами туризму. Сьогодні модуль «Туризм» передбачений у шкільній програмі з фізичної культури, Всесвітній день туризму масово відзначається на рівні колективів фізичної культури, не лише закладів освіти, а й підприємств, установ, організацій різного спрямування.

Тому публікації у наукових виданнях, присвячені цій проблемі, носять всебічний характер. Так, у своїй розвідці С. Ігнатенко пропонує модуль організації гурткової роботи зі спортивного туризму [1]. Л. Копилова й І. Некрасов висвітлюють процес розвитку фізичних якостей молоді в ході занять туризмом [3; 6]. Альтернативні критерії класифікації видів туризму та місце спортивного туризму в його структурі вивчає О. Колотуха [2]. У статті О. Литвинчук розглядаються пріоритетні напрямки розвитку оздоровчо-спортивного туризму; А. Матвієнко з'ясовує проблеми сучасного стану туристичної галузі в Україні [5].

У своїй розвідці ми вказуємо на заняття із туризму як одну із альтернативних форм у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки студентів технічних вишів України в контексті розгляду туризму як засобу формування валеологічної компетентності майбутніх фахівців. Валеологічну компетентність студентів технічних університетів розглядаємо як складову їхньої життєвої компетентності, одним із можливих шляхів формування якої є професійно-прикладна фізична підготовка майбутніх фахівців технічних напрямів підготовки. Валеологічна компетентність знаходить свій вияв у знаннях і навичках, ґрунтовній мотивації до занять фізичною культурою і спортом, активній рекреаційній та руховій активності. Власний приклад та організаторські здібності, які формуються в процесі набуття валеологічної компетентності, спрямовані на оздоровлення себе й своїх близьких, родичів, знайомих, колег та ін. Процес формування валеологічної компетентності студентів технічних вишів має свою специфіку в порівнянні з іншими напрямками підготовки, адже особливості майбутньої професійної діяльності вимагають від викладача фізичного виховання максимальне врахування специфіки їхнього фаху та кваліфікації при подальшому працевлаштуванні.

У ході навчальних занять із фізичного виховання можливо використання елементів спортивного туризму при опануванні матеріалу навчальної програми. Проте більш ефективними, на нашу думку, будуть секційні заняття з туризму та проведення позааудиторних заходів із туризму.

Зважаючи на альтернативні критерії класифікації, спортивний туризм поділяється на пішохідний, гірський, лижний, водний, велосипедний та ін. За організаційними формами розглядають спортивні походи, змагання з видів спортивного туризму, експедиції, екскурсії тощо [7, с. 17].

У ході секційних занять студентам пропонується оволодіння різними блоками знань, які передбачають географічну, фізичну (технічну й тактичну) підготовку. Незалежно від подальшого професійного спрямування, для студентів необхідні навички постановки палатки, організації переправи, розведення вогню. Цікавими для дозвілля стануть туристичні естафети, конкурси «на швидкість» у постановці палатки, конкурси найсмачнішої туристичної каші [1, с. 13].

Тому такого роду заняття слід проводити впродовж навчального року. Це можливо під час відзначення Всесвітнього дня туризму (щовересня), під час тижня чи місячника здорового способу життя, тематичних днів до Дня працівника фізичної культури та спорту чи інших професійних свят. До речі, ще у 1935 році передбачалося отримання значка «Турист СРСР». Таку нагороду могла отримати людина, котра здала норми ГПО, здійснила туристичну подорож

впродовж шести днів, вміла читати карту й орієнтувалася по ній, по компасу, розпалювати багаття та ін.

Сьогодні на заняттях із туризму вважаємо необхідним вивчення таких тем: переїзд до виходу на туристичний маршрут, подолання природних перешкод, режим руху, техніка подолання завалів, методика здійснення «туристичного ланцюжка», вимоги до туристичного бівака, встановлення наметів та ін. Окремі вимоги пов'язані з орієнтуванням по компасу й карті, знання краєзнавчих особливостей місцевості.

Метою занять з туризму повинні стати знання, вміння та навички, необхідні для здійснення самостійної краєзнавчо-туристичної діяльності та організації активного дозвілля й відпочинку для членів своєї родини, колег, друзів та ін.

Особливість формування валеологічної компетентності студентів саме технічних напрямів підготовки полягає у застосування широкого арсеналу засобів, форм, методів і прийомів рухової активності. Майбутні фахівці технічних професій, як правило, недостатню увагу приділяють фізичним вправам, оскільки ведуть достатньо «осілий» спосіб життя (наприклад, для підготовки до практичних занять, майбутні механіки чи інженери витрачають не одну добу, а підготовка дипломного проекту майбутнього архітектора може займати кілька тижнів). Зважаючи на великі навантаження інтелектуального й розумового планів, наполягаємо на обов'язковому включенню до навчальних планів студентів технічних напрямів підготовки занять із фізичного виховання, які сприятимуть формуванню потреби бути здоровим, показувати приклад іншим.

Отже, у ході навчальних та позааудиторних заходів, під час яких використовуються елементи туризму, відбувається формування валеологічної компетентності студентів технічних ВНЗ, зміст якої полягає в набутті знань, умінь та навичок щодо організації власного життя, дозвілєво-рекреаційної діяльності з максимальною руховою активністю та користю для фізичного й психічного здоров'я.

Перспективними шляхами подальших наукових пошуків вважаємо такі:

- ✓ розробка методичних рекомендацій для включення до навчальних програм із професійно-прикладної фізичної підготовки тем із туризму;
- ✓ розширення спектру видів рухової активності для молоді у процесі здобуття вищої освіти (фітнес, черлідінг, спортивне орієнтування);
- ✓ запровадження секційної роботи та навчальних занять із фізичного виховання за рахунок компоненти навчального плану (а не вибіркової його складової);
- ✓ вивчення специфіки теоретико-методичних засад проведення відповідних занять із урахуванням майбутнього фаху та кваліфікації молодих осіб.

Список використаних джерел:

1. Ігнатенко С. Спортивний туризм. Модель організації гурткової роботи [Текст] // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2010. – № 20. – С. 12–16.
2. Колотуха О. Спортивний туризм у загальній структурі туризму : підходи до класифікації [Текст] // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2015. – трав. (№ 10). – Вкладка
3. Копилова Л. Розвиток фізичних якостей юного туриста. Удосконалення техніки спортивного туризму [Текст] // Фізичне виховання в школі. – 2009. – № 2. – С. 20–23.
4. Литвинчук О. Перспективи розвитку оздоровчо-спортивного туризму [Текст] // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 12. – С. 10–11.
5. Матвієнко А. Спортивний туризм в Україні : сьогодення і майбутнє [Текст] // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2009. – № 40. – С. 3–7.

6. Некрасов И.Б. Основы физической подготовки туристов [Текст] // Физическая культура в школе. – 2006. – № 4. – С. 62-65.

7. Спортивний туризм. Єдина спортивна класифікація України [Текст] // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2010. – № 20. – С. 16–18.

Жалій Т.В.

*кандидат історичних наук, доцент,
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка*

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРАВознавчих ДИСЦИПЛІН

Сьогодні проблема формування правосвідомої молоді в сучасній Україні є однією з пріоритетних. Актуальності їй додають нестабільність внутрішнього життя країни та відсутність зовнішньополітичних констант. І хоча держава звертає особливу увагу до цього питання, правоосвітня й правовиховна робота в закладах освіти потребує вдосконалення.

У статті розглянемо особливості формування інформаційно-правової компетентності майбутніх учителів у процесі опанування навчальних програм правознавчих дисциплін вищої школи.

Останні публікації вчених стосуються процесу формування правових знань та вмінь підростаючого покоління. Тому інформативним для підготовки розвідки став посібник Т. Архипової, котра обґрунтувала систему правових знань і компетенцій та визначила теоретичні засади опанування матеріалу для особливих категорій осіб [1]. О. Болотова висвітлює особливості правової підготовки майбутніх учителів, вказуючи на її обов'язковість [3]. У працях О. Бардінова й С. Будникова розкриваються проблеми підвищення рівня правової свідомості школярів у ході здійснення правоосвітньої та правовиховної діяльності педагогічного колективу [2; 4]. У розвідках А. Дмитренка й А. Лігоцького пояснюються складові системи правової освіти й правового виховання сучасної молоді [5; 7]. А дослідниця О. Ковальська актуалізує проблему моделювання системи управління правовою освітою учнів загальноосвітніх навчальних закладів в умовах суспільних змін [6].

Вкажемо, що для майбутніх учителів, незалежно від напряму підготовки й подальшої кваліфікації, важливим є набуття одного з видів правових компетентностей – інформаційно-правової. Під цим терміном розуміємо вміння майбутніх педагогів працювати з джерелами юридичної інформації, аналізувати нормативно-правові акти, користуватись довідковою літературою, Інтернетом для самостійного пошуку інформації. Це вважаємо необхідним і для процесу професійного вдосконалення та їхньої подальшої роботи в загальноосвітньому навчальному закладі, і для самовдосконалення й продовження самоосвіти, набуття власного соціального досвіду.

У ході вивчення правознавчих дисциплін, які передбачені галузевими стандартами вищої освіти, як правило, за рахунок вибіркової частини навчального плану, майбутні педагоги можуть опановувати такі навчальні курси: «Правознавство», «Конституційне право України», «Основи конституційного права», «Правові основи освітньої діяльності» та ін. Майбутні вчителі правознавства вивчають широкий спектр юридичних дисциплін, тому методичні вимоги до їхньої правової освіти й виховання є предметом окремого дослідження.